

Inter-regnum

„Dacă Dumnezeu s-a dovedit îngăduitor cu diversitatea de intensitate a conformării la destin a oamenilor, piețele exclud pe cei care nu sunt oricând, oriunde și, mai ales, oricum adaptabili. Liberalizarea nu mai este tolerantă. Piața proclamă: Statul sunt Eu!”

Viziunea fondatoare a modelului înțelegerii și explicației mersului lumii a ajuns să fie constituită din precepte care desfid esența evoluției naturale, organice. În economie speculația tinde să înlocuiască munca, iar în viața individului iluzia destramă realitatea. Prezentul consumă din viitor justificându-se că favorizează drepturile omului. Libertatea comerțului centripetează avantajul competitiv și centrifughează idealitatea dezvoltării. Ambalajul teoretic este corect politic, dar practicile conservă disparitatea. Economia concentrează bogăția în ritm alert, societatea însă nu scapă de sărăcie.

Reperetele cunoașterii s-au fluidizat sub noianul de contrarrietăți. Calea pe care se insinuează disonanțele a fost pregătită prin faptul că acțiunea cotidiană a fost scoasă de sub matricea discernământului echilibrat de valori etice. Câștigul n-a mai fost judecat ca fiind normal doar în condițiile în care există realmente un bine al fiecăruia. Egalitatea de șanse a ajuns o soluție a perdantilor. Materialismul și-a atins extensia antiumană, devenind rațiunea de a fi a sistemelor sociale. Întregul univers uman a dus astfel la consecințe antitetice, intenția de bine fiind pervertită în sursă crizială.

Sentimentul disfuncționalității în actuala configurație a lumii are o bază în determinismul ideologic. Expresia frustrată a tabloului este rezultanta unei mișcări izvorâte din străfundurile resuscitate ale experimentelor societale. Ținte nenaturale, de genul așteptărilor pieței, structurează traiectoria sistemelor acționale. În imperiul intercon condiționărilor materialiste ale câștigului cu orice preț cauzele sunt înlocuite de motive, iar intențiile țin loc de legități. Ordinea este o problemă de ambiții personale transferate formulelor de putere.

Pe acest teren statele se sacrifică în gestiunea piețelor, pe când piețele ocupă pozițiile deciziei democratice. Realitatea se închide tot mai mult în cadre teoretice obsedate de randamental, iar performanța se certifică în orizontul timpului foarte scurt. Libertatea se particularizează, în timp ce puterea se economicizează, iar bunăstarea se desocializează. Apare un mecanism global prin care piețele impun funcțiile statului. Prin corporatizare, capitalismul ajunge societate de piață.

Comportamentul paroxistic al ideologiei pieței devenit corporaționism anunță blocarea distrugerii creatoare. Lumea s-a fixat în modul excepțional al soluțiilor de supraviețuire reprezentat de principiul scopul scuză mijloacele. Inovarea nu mai are miza creșterii productivității factorilor, ci speculația ca sursă a valorii adăugate. Piețele

nu mai țin la statutul lor natural de spațiu al raționalității economice, transformându-se în generatoare de virtualizare a valorii.

Străpungerea în direcția fictivizării factorilor economici anulează sensul concret al activității economice. În acest univers al convențiilor abstracte omul este un corp derizoriu. Într-o lume centrată pe câștig, viteza avuției lasă mult în urmă confortul. Acesta este paradoxul inerent al dezvoltării piețelor pe solul socialului și consecința fatală a corporatizării statului. Prosperitatea ajunge o temă de decor pe străzile cu magazine exclusiviste. Statistica ne oferă bogăția ca distribuție medie, în locul coeficientului Gini.

Recursul la intervenționismul statului în salvarea piețelor este, în acest context, tolerabil. Reacția lentă a statului epuizat financiar de a asigura continua susținere a apetitului pentru câștig al piețelor tocmai salvate este însă de netolerat. Statele ajung să se îndatoreze pentru evitarea eșecului piețelor și să se supraîndatoreze pentru asigurarea profitabilității piețelor. Economia recentă nu mai cunoaște, cum era firesc, metoda concurenței pe piețe, ci concurența piețelor pentru controlul funcțiilor statului. Un stat este bun doar dacă devine anexa piețelor. În rest este declarat falimentar. Astfel, cetățeanului nu-i rămâne decât să trăiască în inter-regnum-ul dintre îndatorarea statului și profitul piețelor.

Capitalismul a devenit corporaționism. De la sfârșitul îndelung pregătit al istoriei adversative la agonia stimulată a echilibrelor funcționale dintre state și piețe se insinuează o gaură neagră în rațiune. Credința în forța supraumană a piețelor depășește ca impact credința în supranatural. Dacă Dumnezeu s-a dovedit îngăduitor cu diversitatea de intensitate a conformării la destin a oamenilor, piețele exclud pe cei care nu sunt oricând, oriunde și, mai ales, oricum performanți... împotriva oricui, se poate spune, evident riscând parafraza la zicerea unui ilustru finanțist român.

Liberalizarea nu mai este tolerantă. Piața proclamă: Statul sunt Eu!

Corporaționismul nu suportă libertatea.

Marin Dinu